

Pika-arvio kilpailukyky sopimuksen vaikutuksista (neuvottelutulos 29.2.2016 klo 00:45)

Yksikkötyökustannukset

- Paketin yksikkötyökustannusvaikutus on n. 3,7 % v. 2019 eteenpäin ilman palkkaratkaisua.
- Työllisyys- ja kasvusopimusta jatketaan vuodella ja sopimuskorotukset ovat v. 2017 nolla prosenttia. Tällöin ansiotasoindeksi nousisi 0,5 prosenttiyksikköä hitaammin v. 2017 kuin perusurassa.
- **Yhteensä yksikkötyökustannusvaikutus suhteessa perusuraan olisi siten runsas 4 prosenttia**, olettaen että liukumat tai myöhemmät sopimuskorotukset eivät tarkasteluajanjaksolla kompensoi paketin vaikutuksia (arvio suhteellisen varma, lukuun ottamatta mahdollista palkkareaktiota v. 2017 jälkeen).

Työllisyys

- Paketin vaikutuksesta **työllisyyden arvioidaan kasvavan n. 35 000** hengellä perusuraan nähden 2020-luvun alkuun mennessä (vaikutukseen liittyy merkittävää epävarmuutta).

Vaikutus julkisen talouden tasapainoon (arvio sisältää huomattavaa epävarmuutta)

- Paketin suora vaikutus julkisen talouden tasapainoon keskipitkällä aikavälillä on n. 300 milj. euroa heikentävä vuodessa (vaikutus arvioitavissa kohtuullisen varmasti).
- Työllisyyden paraneminen parantaa julkisen talouden tasapainoa arviolta n. 700 milj. euroa (arvioon liittyy merkittävää epävarmuutta).
- Vuosityöajan 24 tunnin pidennyksestä tuleva epäsuora säästö julkiselle sektorille on bruttona n. 350 milj. euroa ja laskennalliset veromenetykset huomioiden nettona vajaan 200 milj. euroa (arvioon liittyy suurta epävarmuutta).
- **Yhteensä paketin julkista taloutta vahvistava vaikutus olisi siten n. 600 milj. euroa** (- 300 + 700 + 200 = 600, edellä esitetyt varaukset huomioon otettuna).
- Hallitusohjelman tavoitteen mukaan julkisen sektorin tasapainon pitäisi olla yksikkötyökustannussopimuksen ja palkkamaltin vaikutuksesta ½ % / BKT parempi v. 2019, kun otetaan huomioon veronkevennykset. Jotta vaikutus 1 mrd. veronkevennyksen jälkeen olisi tavoitellun suuruinen, pitäisi kilpailukyky sopimuksen parantaa julkisen talouden tasapainoa n. 2 mrd. eurolla.¹
- V. 2017 nollakorotus on huomioitu työllisyyslaskelmassa, mutta kaikkia muita sen vaikutuksia julkiseen talouteen (menot, tulot, hintakehitys) ei ole vielä laskelmissa ehditty huomioida. Vaikutukset eivät kuitenkaan ole nettomääräisesti suuria.

Tämän muistion arvioissa **ei ole huomioitu paikalliseen sopimiseen ja aikuiskoulutukseen** sovittuja muutoksia, eikä **muutosturvan laajentamisesta** yrityksille aiheutuvia kustannuksia.

Laskelmat ovat tässä vaiheessa teknisiä, olettaen muulta osin muuttumattoman talouskehityksen. **Konkreettisiin kokonaistaloudellisiin vaikutuksiin otetaan kantaa vasta ennusteprosessissa.**

Arvioihin liittyy merkittävää epävarmuutta mm. seuraavista syistä:

- Arvioitavana on laaja kokonaisuus, jonka kaltaista ei ole ennen tehty.
- Pakettiin liittyy toimia, joiden toteutumisen aikajännettä on vaikea arvioida empiirisen tiedon puuttuessa.

¹ Hallitusohjelmassa mainitut, yhteiskuntasopimukselle vaihtoehtoiset 1,5 mrd. lisäleikkaukset eivät sisälly VM:n kansantalousosaston ennusteen perusuraan, joten niiden mahdollinen peruminen ei vaikuta ennusteen perusuraan.

- Analyysi on luonteeltaan keskipitkän aikavälin vaikutusarvio, jossa on oletettu osan pitkän aikavälin vaikutuksista toteutuvan. Lähtökohtatilanteen korkean työttömyyden vuoksi on kuitenkin oletettu, että palkkareaktiota ei suuressa määrin tapahdu.
- Laskelmat vuodesta 2020 eteenpäin ovat ongelmallisia, sillä niille ei ole olemassa minkäänlaista aiempaa arviota perusurasta. Tämän muistion perusurakalkelmassa työttömyys laskee v. 2021 syksyn 2015 taloudellisessa katsauksessa arvioidun rakenteellisen tasonsa alapuolelle. Käytettävissä olevan ajan puitteissa ongelma voidaan todeta, mutta ei ratkaista.
- Vuosityöajan 24 tunnin pidennyksen julkiselle sektorille mahdollisesti tuomien nettosäästöjen arvioiminen on monestakin syystä hyvin epävarmaa. Ensinnäkin koko säästön syntyminen edellyttää, että työvoimatarpeen väheneminen realisoituu myös pienempinä uudisrekrytointina tai vähäisempinä sijaisten palkkaamisena. Tämä edellyttää valtiolta ja kunnilta päätöksiä ja päättävistä työn uudelleen organisointia. Toiseksi on epäselvää miten yksityinen työllisyys reagoi toimenpiteeseen.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty ehdotetut toimenpiteet sekä niiden arvioidut vaikutukset yksikkötyökustannuksiin ja julkiseen talouteen suhteessa perusuraan. Jollei muuta ole mainittu, vaikutukset on esitetty vuoden 2021 tasolla. Liitteissä 1 ja 2 on selostettu arvioiden laadintatapaa.

Taulukko 1. Toimenpiteiden nettovaikutus julkiseen talouteen pidemmällä aikavälillä

Vaikutuskanava	Arvio pidemmän aikavälin vaikutuksista milj. eur. **
Suorat vaikutukset	-270
Arvioidut vaikutukset taloudellisen aktiviteetin kasvun kautta (epävarma)	700
Epäsuorat vaikutukset netto (hyvin epävarma)	190
- Julkisen sektorin bruttosäästö (24 h lisäys)	360
- Em. säästön aiheuttamasta palkkasumman pienemisestä johtuva verotulojen menetys*	-170
Yhteensä	620

* Laskelmassa on oletettu, että esim. terveydenhoitoalan opiskelijoita jätettäisiin palkkaamatta sijaisiksi, jolloin kansantalouden palkkasumma pienenesi tai että lomarahavapaiden käyttö lisääntyisi. Toimenpide saattaisi kuitenkin lisätä työn tarjontaa yksityiselle sektorille, jolloin koko talouden palkkasumma ei pienenesi tällä summalla. Tätä mahdollista pitkän aikavälin vaikutusta ei ole kuitenkaan tässä yritetty arvioida.

** Vuosikohtaisia vaikutuksia ei ole järkevä esittää vaikutusten ajoittumista koskevan tutkimustiedon puutteessa. Laskelma on tehty v. 2021 rahassa.

Taulukko 2. Toimenpiteiden vaikutukset yksikkötyökustannuksiin

Toimenpide	2017	2018	2019	2020	2021
Vuosityöajan pidennys 24 tunnilla	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Julkisen sektorin lomarahojen leikkaus 30 prosentilla	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kaikkien työntajien sairausvakuutusmaksun alennus	-0,8	-0,8	-0,8	-0,5	-0,5
Työttömyysvakuutusmaksun 0,85 prosenttiyksikön siirto työntajilta palkansajille	-0,4	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Työeläkemaksun 1,2 prosenttiyksikön siirto työntajilta palkansajille	-0,2	-0,3	-0,7	-1,0	-1,0
Yhteensä *	-2,8	-3,3	-3,7	-3,7	-3,7

Nollasopimuksen vaikutus ansiotasoindeksiin tasoon	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Kaikki toimet yhteensä *	-3,3	-3,8	-4,2	-4,2	-4,2

* Pyörityksistä johtuen luvut eivät välttämättä summaudu yhteen.

Taulukko 3. Toimenpiteiden suorat nettovaikutukset julkiseen talouteen (vaikutukset ilman työllisyys- tai epäsuoria vaikutuksia)

Toimenpide	2017	2018	2019	2020	2021
Vuosityöajan pidennys 24 tunnilla	0	0	0	0	0
Julkisen sektorin lomarahojen leikkaus 30 prosentilla	150	150	150	0	0
Kaikkien työntajien sairausvakuutusmaksun alennus	-460	-500	-540	-310	-310
Työttömyysvakuutusmaksun 0,85 prosenttiyksikön siirto työntajilta palkansajille **	10	20	20	20	20
Työeläkemaksun 1,2 prosenttiyksikön siirto työntajilta palkansajille	0	10	20	20	30
Yhteensä *	-300	-330	-350	-260	-270

* Pyörityksistä johtuen luvut eivät välttämättä summaudu yhteen.

** Valtiotyöntaja ei maksa työttömyysvakuutusmaksua, mutta laskelmassa on oletettu, että työttömyysvakuutusmaksun korotus koski yhtäläisesti myös valtion palkansajia.

Liite 1: Toimenpiteiden vaikutus yksikkötyökustannuksiin ja julkiseen talouteen ilman työllisyysvaikutuksia

Toimenpide: Vuosityöaika pidennetään 24 tunnilla

Yleinen työajan lisäys 24 tunnilla vuodessa alentaa yksikkötyökustannuksia yksityisellä sektorilla n. 1,5 %. Laskelma perustuu Tilastokeskuksen yksityisen sektorin työaika koskevaan tilastotietoon, jonka mukaan vuonna 2014 yksityisen sektorin työntekijät tekivät keskimäärin 1599 työtuntia vuodessa. (EK:n jäsenyrityksissä työaika oli vuonna 2014 arviolta 1513 tuntia vuodessa. Tällöin työajan lisäys 24 tunnilla tarkoittaisi yksikkötyökustannusten alenemista n. 0,1 prosenttiyksikköä enemmän eli n. 1,6 %).

Julkisella sektorilla keskimääräinen työaika oli Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2014 yhteensä 1516 tuntia. Tähän suhteutettuna työajan lisäys julkisella sektorilla olisi n. 1,6 %. Valtion ja kunta-alan kohdalla säästöä syntyy epäsuorasti siitä, että 24 tunnin lisäys vuosityöajassa vähentää sijais-tarvetta julkisella sektorilla. Jos 350 milj. euron säästö² toteutuisi täysin, pienentäisi se vastaavalla summalla julkisen sektorin ja samalla koko kansantalouden palkkasummaa, jolloin verotulot pienisivät noin 160 milj. eurolla.³ Nettona toimenpiteen epäsuora vaikutus olisi siis korkeintaan noin 190 milj. euroa julkista taloutta kohentava.⁴ Säästövaikutus on kuitenkin hyvin epävarma ja toteutuu vain, jos kyseiset tahot sitoutuvat tai sitoutetaan tehdyn työn määrän ennallaan pitäviin järjestelyihin.

Työajan lisäys koskee myös yksityistä sektoria. Julkisen talouden näkökulmasta laskelmat ovat herkkiä sille, miten yksityisen sektorin työajan muutoksen oletetaan tapahtuvan ja mikä on sen vaikutus yksityisen sektorin palkkasummaan. Lyhyellä aikavälillä voidaan olettaa, että yksityisen sektorin palkkasumma ei toimenpiteen seurauksena muutu ja verotulot pysyvät ennallaan.

Toimenpide: Julkisen sektorin lomarahojen leikkaus 30 prosentilla

Toimenpide vaikuttaa vain julkisella sektorilla⁵, joten sillä ei ole vaikutusta yksityisen sektorin yksikkötyökustannuksiin. Toimenpide säästää julkisen sektorin maksamia lomarahoja arviolta n. 280 milj. eurolla⁶ v. 2017.

Toimenpiteen nettovaikutus julkiseen talouteen on n. 150 milj. euroa positiivinen v. 2017, sillä lomarahojen leikkaus pienentäisi julkisen sektorin ja samalla koko kansantalouden palkkasummaa, jolloin verotulot pienisivät n. 130 milj. eurolla v. 2017.

² Säästö työvoimakustannuksissa on tätä isompi, mutta julkisen sektorin maksamat työnantajan sivukulut ovat kansantalouden tilinpidossa julkisen sektorin sisäinen erä, joten niitä ei huomioida, kun tavoitteena on arvioida säästöä koko julkisen sektorin tasolla.

³ Laskelmassa on oletettu, että esim. terveydenhoitoalan opiskelijoita jätettäisiin palkkaamatta sijaisiksi, jolloin kansantalouden palkkasumma pienenesi tai että lomarahavapaiden käyttö lisääntyisi. Toimenpide saattaisi kuitenkin lisätä työn tarjontaa yksityiselle sektorille, jolloin koko talouden palkkasumma ei pienenesi tällä summalla. Tätä mahdollista pitkän aikavälin vaikutusta ei ole kuitenkaan tässä yritetty arvioida.

⁴ Vuosikohtaisia vaikutuksia ei ole järkevä esittää vaikutusten ajoittumista koskevan tutkimustiedon puutteessa.

⁵ Tässä makroarviossa on huomioitu valtion budjettitalous sekä kunta-ala ilman liikelaitoksia.

⁶ Säästö työvoimakustannuksissa on tätä isompi, mutta julkisen sektorin maksamat työnantajan sivukulut ovat kansantalouden tilinpidossa julkisen sektorin sisäinen erä, joten niitä ei huomioida, kun tavoitteena on arvioida säästöä koko julkisen sektorin tasolla.

Toimenpide: Kaikkien työnantajien sairausvakuutusmaksun alennus

Maksualennus on noin yhden prosenttiyksikköön v. 2017–2019, jonka jälkeen se laskee n. 0,6 prosenttiyksikköön. Toimenpiteen vaikutus yksikkökustannuksiin yksityisellä sektorilla on esitetty taulukoissa 2.

Toimenpiteen välitön julkista taloutta heikentävä vaikutus on *nettona* n. 310 milj. euroa v. 2021 tasolla. Toimenpide vähentää bruttona sairausvakuutusrahaston tuloja yksityisten työnantajien osalta n. 390 milj. euroa ja maksun alennuksen jättämä rahoitusvaje sairausvakuutuksessa joudutaan kattamaan valtion muilla tuloilla. Koska sairausvakuutusmaksu on verovähennyskelpoinen, sairausvakuutusmaksun laskemisen on oletettu lisäävän yritysten verotettavaa tuloa. Toimenpide lisää verotuloja n. 80 milj. euroa, kun vaikutusta arvioidaan nimellisen 20 prosentin yhteisöverokannan avulla.

Julkisen sektorin työnantajien sairausvakuutusmaksun alentamisen vaikutus on kuitenkin julkisen talouden tasolla neutraali, sillä sairausvakuutusrahaston tulomenetys on yhtä suuri kuin julkisille työntäjille toimenpiteestä koituva säästö. Kyseisen summan suuruus on n. 150 milj. euroa.

Toimenpide: Työnantajan työttömyysvakuutusmaksun osittainen siirto palkansaajille

Palkansaajat maksavat vuonna 2016 työttömyysvakuutusmaksua 1,15 % ja työnantajat keskimäärin 2,85 % palkkasummasta. Ehdotuksessa työnantajien työttömyysvakuutusmaksusta siirrettäisiin palkansaajien maksettavaksi 0,45 prosenttiyksikköä vuoden 2017 alusta ja lisäksi 0,4 prosenttiyksikköä vuoden 2018 alusta eli yhteensä 0,85 prosenttiyksikköä.

Toimenpide laskee yksityisen sektorin yksikkötyökustannuksia liki 0,7 prosenttiyksiköllä.

Yksityisen sektorin osalta maksurasituksen siirto työnantajilta palkansaajille heikentää julkista taloutta, sillä työttömyysvakuutusmaksu on verovähennyskelpoinen ja palkansaajien veroaste on työnantajien veroastetta korkeampi. Yritysten maksamien verojen arvioidaan kasvavan noin 120 milj. euroa, kun verotettava tulo kasvaa⁷. Palkansaajien maksamien verojen arvioidaan alenevan noin 320 milj. euroa, kun verotettava tulo pienenee⁸.

Sen sijaan julkisen sektorin osalta toimenpide kohentaa julkista taloutta, sillä julkisen sektorin työnantajamaksujen muutokset ovat julkisen talouden kannalta neutraaleja, mutta palkansaajien maksun korotus lisää sosiaaliturvarahastojen tuloja hieman. Laskelmassa on oletettu, että työttömyysvakuutusmaksun korotus koskee yhtäläisesti kaikkia eli myös valtion palkansaajia, vaikka valtiotyönantaja on nykyinsäädännön mukaan vapautettu työttömyysvakuutusmaksun maksamisesta.

Nettona toimenpide parantaa julkista taloutta arviolta n. 20 milj. euroa v. 2021 tasolla.

⁷ Verotuottovaikutus on arvioitu nimellisen 20 prosentin yhteisöverokannan kautta.

⁸ Maksurasituksen siirtyessä työntäjilta palkansaajille ansiotuloverotuksen verotuotto pienenee n. 40 prosentilla vähennyskelpoisen työttömyysvakuutusmaksun tuoton lisäyksestä.

Toimenpide: Työeläkemaksun siirto työnantajilta palkansaajille

Palkansaajat maksavat vuonna 2016 työeläkevakuutusmaksua keskimäärin 6,0 % ja yksityisen sektorin työnantajat keskimäärin 18,0 % palkkasummasta. Ehdotuksessa työnantajien työeläkevakuutusmaksusta siirrettäisiin palkansaajien maksettavaksi yhteensä 1,2 prosenttiyksikköä. Korotus toteutettaisiin asteittain vuosina 2017–2020. Toimenpide laskee yksityisen sektorin yksikkötyökustannuksia liki 1,0 prosenttiyksiköllä.

Toimenpiteen vaikutuskanavat julkiseen talouteen ovat samat kuin edellä työttömyysvakuutusmaksun osalta. Yksityisen sektorin osalta maksurasituksen siirto työnantajilta palkansaajille heikentää julkista taloutta, sillä työeläkemaksu on verovähennyskelpoinen ja palkansaajien veroaste on työnantajien veroastetta korkeampi. Yritysten maksamien verojen arvioidaan kasvavan noin 160 milj. euroa, kun verotettava tulo kasvaa. Palkansaajien maksamien verojen arvioidaan puolestaan alenevan 450 milj. euroa, kun verotettava tulo pienenee. Sen sijaan julkisen sektorin osalta toimenpide kohentaa julkista taloutta, sillä julkisen sektorin työnantajamaksujen muutokset ovat julkisen talouden kannalta neutraaleja, mutta palkansaajien maksun korotus lisää sosiaaliturvarahastojen tuloja noin 310 milj. euroa.

Nettona toimenpide parantaa julkista taloutta arviolta liki 30 milj. euroa v. 2021 tasolla.

Liite 2: Toimien vaikutuksista talouden kehitykseen

Oheisessa laskelmassa arvioidaan yllä tarkemmin esiteltyjen toimenpidekokonaisuuksien vaikutuksia talouden kehitykseen. Neuvotteluratkaisu laskee asteittain yksityisen sektorin yksikkötyökustannuksia yhteensä n. 3,7 % v. 2019 mennessä verrattuna perusuraan. Tämän lisäksi ansiotasoindeksi jää vuodesta 2017 alkaen 0,5 % matalammalle tasolle kuin perusurassa.

Peruslaskelman luvut pohjautuvat vuoden 2017 osalta joulukuussa julkistettuun VM:n ennusteeseen ja vuosien 2018–2019 luvut soveltuvin osin syksyllä 2015 laadittuun keskipitkän aikavälin perusskenaarioon. Vuosien 2020–2021 luvut on saatu käyttämällä samoja suhteellisia muutoksia kuin vuodelle 2019. Vuosien 2018–2021 luvut eivät siten edusta VM:n kansantalousosaston tämänhetkistä virallista ennustetta, vaan muodostavat lähinnä teknisen vertailukohteen kilpailukykyä vahvistavien toimenpiteiden vaikutusten arvioinnissa.

Laskelmassa yritysten välittömiä työvoimakustannuksia kevennetään sosiaaliturvamaksujen pysyvillä ja väliaikaisilla alennuksilla. Työajan pidennys laskee työn hintaa n. 1,5 %.

Laskelmien lähtökohtana on se, että koko kansantalouden keskimääräisen tuottavuuden oletetaan kehittyvän samalla tavoin sekä peruslaskelmassa että toimenpidekokonaisuuden vaikutuksia kuvaavassa skenaariossa. Tämä tarkoittaa sitä, että työn hinnan alenemisesta aiheutuva työllisyyden paraneminen johtaa myös kokonaistuotannon kasvuun samassa suhteessa. Laskelmissa ei ole eritelty sitä, miten yksittäiset kysynnän erät kuten vienti, investoinnit ja kulutus kehittyvät. Kilpailukyvyn paranemisella tavoitellaan kuitenkin positiivista vaikutusta vientiin ja yritysten investointeihin. Keskeinen oletus tulosten kannalta on työvoiman kysynnän herkkyyks sen hinnassa tapahtuville muutoksille.

Taulukko 4. Kilpailukyvyn kohentamisen vaikutuksia

	Peruslaskelma: ennuste joulukuun 2015					Esitys 28.02.2016				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
	%-muutos					%-muutos				
BKT, vol.	1,2	1,3	1,2	1,2	1,2	2,5	1,4	1,3	1,1	1,2
BKT, hinta	1,4	1,8	1,9	1,9	1,9	0,8	1,6	1,8	1,8	1,9
Yksityisen kulutuksen hinta	1,0	1,6	1,8	1,8	1,8	-0,3	1,4	1,6	1,8	1,8
Työllisyys	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	1,7	0,6	0,5	0,3	0,4
Tuottavuus	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Ansiotasoindeksi	1,2	1,7	2,1	2,1	2,1	0,7	1,7	2,1	2,1	2,1
Palkkasumma	1,6	2,2	2,5	2,5	2,5	2,9	2,3	2,6	2,4	2,5
	1000 henkeä					1000 henkeä				
Työvoima (15-64 vuotiaat)	2705	2694	2693	2692	2691	2714	2705	2704	2703	2702
Työlliset	2460	2471	2481	2490	2499	2493	2507	2518	2525	2534
Työttömät	244	223	212	202	192	222	198	186	178	168
Työttömyysaste*	9,0	8,3	7,9	7,5	7,1	8,2	7,3	6,9	6,6	6,2

* Rakenteellinen työttömyys ei tässä skenaariossa rajoita työllisyyden kohenemistä.

Viime vuosina tehty tutkimus kysyntäjoustop arvoista viittaa siihen, että työvoiman realipalkkajousto on kohonnut yli ajan. Ilmeisenä syynä joustop kohoamiseen on taloudellisen integraation

syveneminen, mikä on lisännyt hyödykemarkkinoiden kilpailua ja pääoman liikkuvuutta. Keskimääräisenä **yrittäjätoimintaa** koskevana joustona on tässä yhteydessä käytetty -0,7.

BKT:n kasvu nopeutuisi siten, että kokonaistuotannon taso olisi arviolta 1,4 % korkeampi tarkastelujakson lopulla peruslaskelmaan nähden.

Toimenpidekokonaisuuden kokonaisvaikutuksia pienentää osaltaan se, että vakuutetun maksutaakan lisääntyminen sekä toimenpiteiden palkkasummaa supistava vaikutus pienentävät kuluttajien ostovoimaa vuoden 2021 tasossa runsaalla miljardilla eurolla. Tämä vähentää osaltaan taloudellista aktiviteettia kotimaisen kysynnän kautta. Vaikutusta kokonaistuotantoon vaimentaa kuitenkin osaltaan se, että kulutuksen muutoksesta osa välittyy tuonnin kautta kansantalouden ulkopuolelle. Työnantajan maksujen siirtäminen vakuutetun vastuulle pienentää osaltaan kuluttajien ostovoimaa. Tämä heikentää työllisyyttä noin 9000 hengellä. Inflaatiokehitys jää kuitenkin aiempaa maltillisemmaksi, mikä yhdessä yleisen työllisyyden kohenemisen kanssa tukee ostovoiman kehitystä.

Kilpailukyvyn kohenemisen myötä kokonaisvaikutukset taloudelliseen aktiviteettiin ja työllisyyteen muodostuvat kuitenkin selvästi positiivisiksi. Laskelman mukaan työllisten määrä lisääntyy noin 35 000 hengellä. Laskelman kannalta työn tarjontajoustop rooli on myös keskeinen. Tarkastelussa on oletettu joustoksi 0,3, joten työn tarjonta lisääntyy siis runsaat 10 000 hengellä.

Kestävyyssvajelaskelman perusteella työllisyyden paraneminen noin 35 000 tuhannella hengellä parantaa julkisen talouden rahoitusasemaa noin 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämä merkitsee vuoden 2021 tasolla julkisen talouden rahoitusaseman kohenemista noin 700 milj. eurolla. Hintojen laskusta johtuen nimellinen BKT kasvaa laskelmassa kumulatiivisesti vain noin 0,5 prosenttia, joten vakioisen veroasteen kautta laskien päästäisiin suunnilleen samaan julkisen talouden vaikutukseen.